

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра бізнесу та управління персоналом

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана економічного факультету
/Роман ГРЕШКО/
від «02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

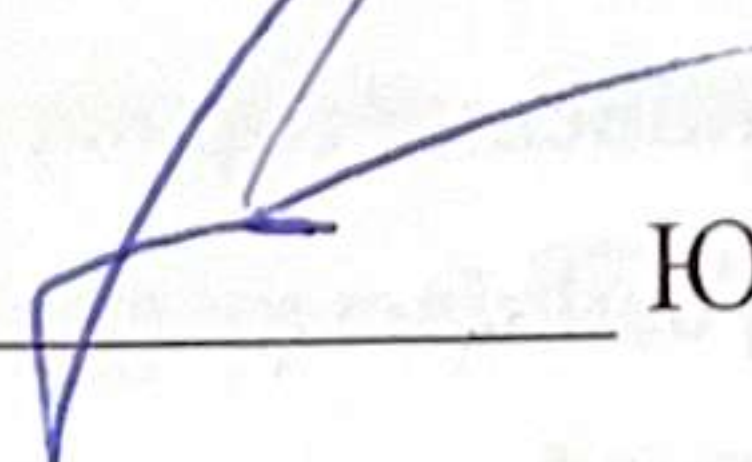
Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-планування» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 03.04.2023 року, протокол № 3, та введеної в дію наказом ректора № 118 від 03.04.2023 р.

Розробник: **Кифяк Вікторія Іванівна**, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом, кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Кифяк Вікторія Іванівна**, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» і затверджено на засіданні кафедри бізнесу та управління персоналом
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри **Юрій ЛОПАТИНСЬКИЙ**

Схвалено методичною радою економічного факультету
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року.

Голова методичної ради економічного факультету **Роман ГРЕШКО**

1. Навчальна дисципліна призначена для поглиблення здобувачами теоретичних і практичних знань з засвоєння здобувачами теоретичних основ бізнес-планування; обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування; формування навичок комплексного підходу до організації бізнесу; опанування форм, методів і процесу бізнес-планування; формування у здобувачів творчого підходу до розробки окремих складових бізнес-плану.

Дисципліна «Бізнес-планування» належить до блоку вибіркового освітніх компонент, запропонованих здобувачам освітньої програми «Економіка та організація бізнесу» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

2. Мета навчальної дисципліни «Бізнес-планування»: поглибити теоретичні та практичні навички у сфері бізнес-планування, а також сформувати професійні навички щодо складання бізнес-плану та обґрунтування фінансово-економічної ефективності бізнес-ідей. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набути додаткових загальних і фахових компетентностей, які розширяють їхні можливості для професійної самореалізації, зокрема при створенні та організації власного бізнесу.

3. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Бізнес-планування» сприяє формуванню таких компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи та страхування або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні та фахові компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК12. Здатність до формування та вдосконалення сприятливого середовища для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	II	IV	3	90	2	15	30	-	-	45	-	залік
заочна	II	IV	3	90	2	4	6	-	-	80	-	залік

4.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи бізнес-планування												
Тема 1. Значення і сутність бізнес-планування у підприємництві Мета: Розуміти сутність та значення бізнес-планування та його характеристик. Розуміння функцій та цілей розробки бізнес-плану.	9	2	3	-	-	4	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану Мета: Знати та розуміти складові інформаційного забезпечення бізнес-плану. Володіти принципами та методологією розробки бізнес-плану.	9	1	3	-	-	4	9	-	1	-	-	8
Тема 3. Структура, алгоритм розробки та оформлення бізнес-плану Мета: Знати структурні складові бізнес-плану, послідовність його розробки. Формувати зміст та структуру бізнес-плану. Знати та дотримуватися вимог до написання бізнес-плану.	9	2	3	-	-	4	9	-	1	-	-	8
Тема 4. Характеристика продукту та аналіз ринку в бізнес-плануванні Мета: Розуміти процес ціноутворення і	9	2	3			5	9	1	-	-	-	8

здатність формувати цінову політику проєкту. Вміти дати характеристику підприємству, продукції (послугам) проєкту. Знати методи дослідження ринку. Здатність здійснювати дослідження ринку та характеризувати ринки збуту.												
Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-плану Мета: Знати цілі та логіку розробки маркетинг-плану. Вміти сформулювати стратегію маркетингу для проєкту.	9	1	3			5	9	-	1	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	45	8	15	-	-	22	45	2	3	-	-	40
Змістовий модуль 2. Компонентна структура бізнес-планування												
Тема 6. Виробничий план. Мета: Уміти формувати цілі та завдання виробничого плану бізнес-проєкту, його структуру, здійснювати формування матеріально-технічної бази, бази постачальників. Вміти розраховувати кошторис виробничих витрат.	9	1	3	-	-	5	9	1	-	-	-	8
Тема 7. Організаційний план Мета: Знати основні цілі, завдання та структуру організаційного плану. Вміти здійснювати вибір організаційно-правової форми ведення бізнес-проєкту, організаційної	9	1	3	-	-	5	9	-	1	-	-	8

структури та визначати потреби в персоналі. Вміти складати календарний план-графік реалізації підприємницького проєкту.												
Тема 8. Фінансова складова бізнес-планування. Фінансові показники ефективності проєкту. Мета: Розуміти значення, зміст і технологію розробки фінансового плану, визначати стратегію фінансування. Вміти розраховувати очікувані фінансові коефіцієнти, визначати точку беззбитковості та термін окупності бізнес-проєкту. Розраховувати фінансові потреби проєкту й умови повернення коштів потенційним кредиторам та інвесторам.	9	1	3	-	-	5	9	1	1	-	-	8
Тема 9. Оцінка ризиків Мета: Знати структуру та цілі розробки розділу бізнес-плану “Оцінка ризиків”. Розуміти суть ризиків та вміння управляти ризиками.	9	2	3	-	-	4	9	-	-	-	-	9
Тема 10. Презентація бізнес-плану Мета: Розуміння цілей та завдання презентації бізнес-плану. Знати рівні презентації бізнес-плану. Вміння презентувати бізнес-план проєкту. Вміння аналізувати презентацію бізнес-плану, покращення	9	2	3	-	-	4	9	-	1	-	-	8

комунікативних навичків, шляхом удосконалення методів вербального і невербального спілкування.												
Разом за змістовим модулем 2	45	7	15	-	-	23	45	2	3	-	-	40
Усього годин	90	15	30	-	-	45	90	4	6	-	-	80

4.3. Тематика практичних занять

п/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Значення і сутність бізнес-планування у підприємстві Завдання: Поглибити знання щодо сутності та значення бізнес-планування та його характеристик та розуміння функцій та цілей розробки бізнес-плану.	3	-
2	Тема 2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану Завдання: Вміти характеризувати складові інформаційного забезпечення бізнес-плану. Володіти принципами та методологією розробки бізнес-плану.	3	1
3	Тема 3. Структура, алгоритм розробки та оформлення бізнес-плану Завдання: Мати навички структурувати складові бізнес-плану та володіти методикою його розробки з дотриманням вимог.	3	1
4	Тема 4. Характеристика продукту та аналіз ринку в бізнес-плануванні Завдання: Поглибити знання з процесу ціноутворення і вміти формувати цінову політику проєкту. Вміти визначати цінову політику підприємства, продукції (послугам) проєкту. Знати методи дослідження ринку.	3	
5	Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-плану Завдання: Розуміти цілі та логіку розробки маркетинг-плану. Мати навички формування стратегії маркетингу для проєкту.	3	1
6	Тема 6. Виробничий план. Завдання: Поглибити знання та набути навички формулювання цілей та завдань виробничого плану бізнес-проєкту, розуміти його структуру, вміти здійснювати формування матеріально-технічної бази, бази постачальників. Вміти розраховувати кошторис виробничих витрат.	3	
7	Тема 7. Організаційний план Завдання: Знати основні цілі, завдання та структуру організаційного плану. Вміти здійснювати вибір організаційно-правової форми ведення бізнес-проєкту, організаційної структури та визначати потреби в персоналі. Мати навички	3	1

	складання календарного план-графіку реалізації підприємницького проєкту.		
	Тема 8. Фінансова складова бізнес-планування. Фінансові показники ефективності проєкту. Завдання: Розуміти значення, зміст і технологію розробки фінансового плану, визначати стратегію фінансування. Вміти розраховувати очікувані фінансові коефіцієнти, визначати точку беззбитковості та термін окупності бізнес-проєкту. Мати навички розрахунку фінансових потреби проєкту й умов повернення коштів потенційним кредиторам та інвесторам.	3	1
	Тема 9. Оцінка ризиків Завдання: Поглиби знання структури та цілей розробки розділу бізнес-плану “Оцінка ризиків”. Розуміти суть ризиків та вміння управляти ризиками.	3	
	Тема 10. Презентація бізнес-плану Завдання: Розуміння цілей та завдання презентації бізнес-плану. Знати рівні презентації бізнес-плану. Вміння презентувати бізнес-план проєкту. Мати навички аналізувати презентацію бізнес-плану, покращення комунікативних навичок, шляхом удосконалення методів вербального і невербального спілкування.	3	1
	Усього	30	6

4.4. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота здобувачів з спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема 1. Значення і сутність бізнес-планування у підприємстві Завдання для СРС: 1. Відмінність бізнес-плану від техніко-економічного обґрунтування, доцільність складання цих документів. 2. Взаємозв'язок та взаємообумовленість бізнес-плану і статуту підприємства. 3. Дотримання принципів, використання методів та джерел інформації залежно від розробки бізнес-плану нового підприємства, діючого підприємства, створення окремого стратегічного підрозділу чи започаткування нового виду діяльності підприємством. 4. Доцільність розробки бізнес-плану підприємства в умовах планової та ринкової економік; відмінності у функціях бізнес-плану.	3	8
2	Тема 2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану Завдання для СРС: 1. Доцільність проведення зовнішнього та внутрішнього	3	8

	аналізу у процедурі розробки бізнес-плану підприємства. 2. Джерела формування та методи оцінки зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на реалізацію бізнес-проекту. 3. Місце, роль та доцільність розробки таких компонент підготовчої стадії складання бізнес-плану, як: SWOT-аналіз, місія та цілі підприємства (реалізації бізнес-проекту). 4. Взаємообумовленість показників ефективності та ризику реалізації підприємницького проекту із обґрунтуванням стратегії та тактики його реалізації		
3	Тема 3. Структура, алгоритм розробки та оформлення бізнес-плану Завдання для СРС: 1. Відмінності у структурі та обсягах бізнес-плану виробничого, торговельного та підприємства сфери послуг. 2. Обов'язкові розділи та елементи бізнес-плану залежно від цілей його розробки: залучення інвестицій, одержання банківського кредиту, моделювання системи управління підприємством. 3. Доцільність зміни структури бізнес-плану у таких випадках: бізнес-проект потребує значних інвестицій; товар (послуга) є принципово новим; продукція є промислового призначення. 4. Обґрунтуйте доцільність (обов'язковість) кожного з обов'язкових розділів оптимального бізнес-плану. 5. Доведіть логіку послідовності написання розділів бізнес-плану. 6. Обґрунтуйте обов'язковість дотримання основних вимог щодо оформлення бізнес-плану як документа.	3	8
4	Тема 4. Характеристика продукту та аналіз ринку в бізнес-плануванні Завдання для СРС: 1. Теоретичні засади та методика побудови графіків життєвого циклу підприємства та життєвого циклу продукції (послуги). 2. Методика та показники оцінки рівня конкуренції на ринку. 3. Методика проведення сегментації ринку. 4. Методика прогнозування обсягів реалізації продукції (надання послуг).	3	8
5	Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-плану Завдання для СРС: 1. Обґрунтування доцільності та обсягів витрат на маркетинг. 2. Взаємообумовленість стратегії маркетингу, витрат на маркетинг та кінцевих результатів ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. 3. Доцільність розподілу витрат на маркетинг у таких пропорціях: 70% - витрати на рекламу; 25% - витрати на заходи зі стимулювання збуту; 5% - витрати на проведення маркетингових досліджень. 4. Переваги та недоліки типової форми відображення прогнозу продаж продукції (надання послуг).	3	8
6	Тема 6. Виробничий план Завдання для СРС:	3	8

	1. Характеристика табличних форм, які використовуються у «Виробничому плані». 2. Доцільність застосування методів встановлення норм ресурсного забезпечення бізнес-проекту. 3. Інформаційна база планування потреби у ресурсному забезпеченні. 4. Переваги та недоліки методів планування потреби в основних засобах, оборотних активах, персоналі. 5. Методика планування індикативних обмежень обсягів господарської діяльності підприємства.		
7	Тема 7. Організаційний план Завдання для СРС: 1. Переваги та недоліки організаційно-правових форм підприємств в Україні. 2. Доцільність прийняття рішення про застосування спрощеної системи оподаткування або нетрадиційних (змішаних) організаційно -правових форм бізнесу. Відображення цієї інформації у бізнес-плані. 3. Джерела інформації щодо нормативно -правової бази підприємництва та правил проходження дозвільних процедур в Україні. 4. Характеристика типів організаційних структур управління. Доцільність обрання залежно від виду діяльності підприємства. 5. Доцільність складання календарного плану -графіку реалізації проекту (до моменту початку його реалізації).	3	8
	Тема 8. Фінансова складова бізнес-планування. Фінансові показники ефективності проекту. Завдання для СРС: 1. Взаємозв'язок «Фінансово плану» та попередніх розділів бізнес-плану у контексті формування інформаційного поля бізнес-плану. 2. Переваги та недоліки джерел залучення фінансових ресурсів на підприємство. 3. Джерела залучення фінансових ресурсів: вплив на зміст та структуру бізнес -плану, зокрема на фінансові показники. 4. Доцільність розробки табличних форм «Фінансового плану». Період планування фінансових коефіцієнтів та розрахунків у табличних формах. 5. Інформаційна база планування критичних обмежень обсягів господарської діяльності підприємства.	3	8
	Тема 9. Оцінка ризиків Завдання для СРС: 1. Вагомість впливу ризиків на підприємницьку діяльність. 2. Переваги та недоліки методів оцінки рівня ризику 3. Доцільність створення відділу системи управління ризиками реалізації підприємницьких проектів. 4. Доцільність витрат на страхування як способу зниження ризиків підприємства. Гранично допустимий рівень витрат підприємства на страхування ризиків. 5. Вплив інфляції на методику оцінки рівня ризику	3	8

	функціонування (реалізації проєктів) підприємства.		
	Тема 10. Презентація бізнес-плану Завдання для СРС: 1. Взаємозв'язок «Фінансово плану» та попередніх розділів бізнес-плану у контексті формування інформаційного поля бізнес-плану. 2. Переваги та недоліки джерел залучення фінансових ресурсів на підприємство. 3. Джерела залучення фінансових ресурсів: вплив на зміст та структуру бізнес-плану, зокрема на фінансові показники. 4. Доцільність розробки табличних форм «Фінансового плану». Період планування фінансових коефіцієнтів та розрахунків у табличних формах. 5. Інформаційна база планування критичних обмежень обсягів господарської діяльності підприємства	3	8
Усього годин		30	80

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Науково-пошукова робота повинна містити три частини: теоретичну (огляд законодавчої бази, теоретичного матеріалу, досліджень науковців з даної теми), практичну (аналіз статистичних даних, соціально-економічних показників), висновки та пропозиції.

Оцінка «*десять-дев'ять*» ставиться тоді, коли студент вільно володіє проблематикою досліджуваної теми, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує широке коло наукових праць, в тому числі іноземних, робота відповідає всім вищезазначеним вимогам щодо оформлення.

Оцінка «*вісім-сім*» ставиться тоді, коли студент при захисті, виявивши належну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні труднощі в узагальненні теоретичного матеріалу. Є незначні недоліки в змісті та оформленні роботи.

Оцінка «*шість-чотири*» виставляється тоді, коли студент орієнтується в тематиці роботи, але не може зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення, оформлення роботи не відповідає вимогам.

Оцінка «*три-один*» виставляється тоді, коли студент за наявності роботи не орієнтується в проблемі та не відповідає на поставлені питання.

5. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН2 – семінари, практичні або лабораторні роботи

МН3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)

МН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

МН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

Методи оцінювання

Методами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті

МО5 – презентації результатів виконання завдань

МО7 – презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.

МО8 – підсумковий контроль – екзамен (у тестовій формі, усний або письмовий)

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань

6. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

6.1. Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 змістовний модуль – 20; за 2 змістовний модуль – 20 балів, за ІНДЗ – по 10 балів у кожному модулі.

Якщо студент за власною ініціативою, бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи (реферати, ІНДЗ, розв'язання додаткових завдань) при цьому набравши додатково не менше 30 балів, може отримати оцінку за екзамен автоматично.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; стандартизовані тести; проєкти; аналітичні звіти; реферати; есе;

розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; завдання на тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

6.2 Форми поточного та підсумкового контролю

З навчальної дисципліни «Бізнес-планування» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичне питання з дисципліни, тестові завдання, глосарій і виробничу ситуацію.

При виставленні балів за самостійну роботу оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових тем, самостійне опрацювання тем, опрацювання завдань.

- При виставленні балів за індивідуальне завдання оцінюються: підготовка бізнес-плану, підготовка презентації бізнес-плану.
- Якщо здобувач не здав роботи з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на їх здачу з дозволу зав. кафедри (за заявою).
- Оцінка за залік формується із суми відповідей здобувачів на 3 основні запитання та 2 практичних задач (по 10 балів за кожне запитання (завдання)), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів).

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- 90-100 балів – Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- 70-89 балів – Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- 50-69 балів – Здобувач володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- Менше 50 балів – У здобувача не сформовані комунікативні уміння та навички; здобувач допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; здобувач не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

7. Рекомендована література

Основна

1. Діагностика бізнес-проектів та бізнес-інжиніринг : навч. посібник / С.В. Ксьондз, В.І. Кифяк, В.В. Кіндзерський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 400 с.
2. Кифяк В. Бізнес-інжиніринг: інструкція для підприємців-початківців: методичні вказівки. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2021. 20 с.

3. Розділи: Канвас бізнес-модель. Бізнес-план – запорука успішного бізнесу. Командоутворення (тимбілдинг) як інструмент досягнення успіху в бізнесі. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н., доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с.

4. Діагностика бізнес-проектів та бізнес-інжиніринг : навч. посібник / С.В. Ксьондз, В.І. Кифяк, В.В. Кіндзерський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 400 с.

5. Кифяк В.І. Бізнес-планування. Підприємництво та організація власного бізнесу : навч. посібник / За ред. Р.І. Грешка. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 580 с. С. 324-368. ISBN 978-966-7957-29-2
<https://drive.google.com/file/d/1z6OHUNbUknPfHayWWWhrtt-fPT3s9adBv/view>

6. Бізнес-планування та управління проектами: навч. посіб. / за ред. П. Г. Ільчука. Львів: «Новий Світ-2000» 2018. 216 с

Додаткова:

1. Кифяк В.І., Олійник О.Б., Журавель А.С. Цифрові моделі управління фінансовими потоками на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2024. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.80>.

<https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3373/3409>

2. Кифяк В., Дубінський Р. Інституційна система сталого розвитку аграрного сектора: механізм адаптації в умовах флуктуацій. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №1. С. 220-227. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-31>.

3. Кифяк В. Стратегії інноваційного сталого розвитку бізнесу: модель реалізації. *Економіка і суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-57>.
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3431/3359>

4. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника; д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.

5. Орлова К.Є. Управління бізнесом: підручник. Житомир : Державний університет «Житомирський університет», 2019. 319 с.

6. Кудлай В.Г. Економіка і організація агробізнесу : Практикум. К. : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2020. 211 с.

7. Інформаційні технології в бізнесі. Частина 1: Навч. посіб. / Шевчук І.Б., Старух А.І., Васьків О.М. та ін.; за заг. ред. І.Б. Шевчук. Львів: Видавництво ННБК «АТБ», 2020. 455 с.

8. Непокупна Т. А., Шевченко Б. О. і Мащенко Д. О. Нетворкінгові комунікації у веденні бізнесу. 2021. *Економічний форум*. 1(2). с. 29-33. URL : doi: 10.36910/6775-2308-8559-2021-2-4.

9. Єльнікова Л.В., Брінь П.В. Методичні засади розробки класифікації бізнес-процесів. URL : http://www.kpi.kharkov.ua/archive/MicroCAD/2011/S23/МЕТОДИЧНІ_ЗАСАДИ.

10. Командровська В. Є., Морозенко О.Ю. Бізнес-процеси підприємства: сутність та методи удосконалення. URL : <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/325>.

11. Синицина Г.А., Рачкован О.Д. Основи бізнесу та підприємницької діяльності : конспект лекцій / Г.А. Синицина, О.Д. Рачкован. Харків : ХДУХТ, 2019. 93 с

12. Долинчук С. Світ у 2021-му: чим бізнес допоможе вижити собі та планеті. Спецпроект Mind. URL: <https://mind.ua/publications/20220373-svit-u-2021-mu-chim-biznes-dopomozhe-vizhiti-sobi-ta-planeti>.

13. Рябоконь М. В. Створення екосистеми підтримки інноваційного підприємства на базі інжинірингових шлїл. *Інвестиції: практика та досвід*. Київ, 2019. № 13. С. 51-61.

14. Іртіщева І. О., Тубальцева Н. П., Крамаренко І.С., Гришина Н. В., Сергійчук С.І. Економічний розвиток на засадах активізації малого підприємництва: історичні процеси та завдання управління. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 75–80.

15. Янковий О. Г., Грінченко Р. В. Використання бізнес-моделей як елементів бізнес-інжинірингу підприємств. *Бізнес-інформ*. 2018. №8. С. 70-75.

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна казначейська служба України – <http://www.treasury.gov.ua>
2. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
4. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
2. Міждержавний статистичний комітет Співдружності Незалежних Держав — <http://www.cisstat.com/>
3. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <http://isi.cbs.nl/>
4. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <http://isi.cbs.nl/>
5. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
6. Статистичний офіс Європейської співдружності — <http://europa.eu.int/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій – www.ier.kiev.ua

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
3. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua

Фахові сайти для підприємців:

1. <https://www.bplans.com/> – Веб-сайт, який надає безліч прикладів бізнес-планів, шаблонів та рекомендацій для створення власного бізнес-плану.
2. <https://www.score.org/templates-resources> -- некомерційна організація, яка пропонує шаблони бізнес-планів, поради від менторів та навчальні матеріали.
3. Академічні ресурси:
 - Репозиторії академічних статей, таких як Google Scholar та ResearchGate, дозволяють знайти наукові дослідження, аналітику та публікації з бізнес-планування.
4. Курси та вебінари:
 - "Business Planning for Success" на платформі Coursera – Курс, що охоплює ключові аспекти створення ефективного бізнес-плану.
 - "How to Write a Business Plan" на Udemy – Практичний курс з написання бізнес-плану з реальними прикладами та шаблонами.
 - <https://business.diia.gov.ua/school> – освітні курси на платформі ДІА,

Додатково

(для контролю та самоконтролю роботи студента)

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										ІНДЗ	Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	10	30	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.